

V těchto dnech vyšla pozoruhodná kniha třebíčského rodáka Martina Herzána s názvem Třebíč ve spárech StB s podtitulem Historie a perzekuce tajné policie na Třebíčsku 1945 – 1990. Kniha. Volně navazuje na dříve vydaný titul Jihlava ve spárech StB.

Publikace na 180 stranách mapuje jednotlivé etapy „práce“ zločinné Státní bezpečnosti. Rozebírá mnohé případy pronásledování občanů i organizací na Třebíčsku, např. Sokola a Junáka. Všímá si náčelníků StB i řadových příslušníků, jejich životopisů a osudů. Zvláštní zřetel je věnován estébákům na JE Dukovany, kde jich působilo zhruba sto.

Kniha je cenná zejména záznamem svědectví obětí zruďného bolševického režimu. Nevyvarovala se však některých nepřesností a vynechala osvětlení osudů a činnosti prominentních konfidentů StB, např. exposlance parlamentu a nyní velvyslance v Bělorusku Jiřího Karase, kterého jedna ze složek StB – Vojenská kontrarozvědka – evidovala jako svého agenta s krycím jménem Hurvínek.

Náležitá pozornost není věnována ani osmadvaceti agentům StB, kteří působili mezi zaměstnanci JE Dukovany a někteří z nich jsou dodnes ve vedoucích pozicích ČEZ nebo spolupracujících firem. Kniha nemá ambici proniknout hlouběji do podstaty a příčin dění, zejména v době sametové revoluce.

Celkově však lze publikaci hodnotit velmi kladně. Významný dokument doby by neměl chybět v knihovně nikoho, kdo se zajímá o historii Třebíčska.

František Rynes